

Yıl : 5. Sayı 50 — 1 Şubat 1957

CAM.İŞ

Gayri siyasî, İçtimaî ve Meslekî Gazete

Sahibi :
İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası adına :
LÜTFÜ AK
Fiilen neşriyatı idare eden
KEMAL OKUR

Her ayın 1 inde çıkar — Adres : İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası Merkezi, Paşabahçe — (İstanbul) — Fiatı : 10 Kuruş

Cam işçilerinin hasta izinleri yüzünden Pazar gündelikleri kesilmiyecek

Altı aydanberi kesilen yevmiyeler geçen ay başından itibaren Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikasınca ödendi

Hafta ve Bayram tatili yevmiyelerinin tama iblâğı hakkındaki 5837 sayılı kanunun yürürlüğe girmesi ile 14 Haziran 956 tarihinde işveren tarafından işyerlerine asılan bir tamimle hafta içerisinde viziteye çıkıp istirahat alan işçillere miyecektir, denilmişti. Bu hafta tatili yevmiyesi öden tamim üzerine hafta tatili yevmiyeleri o tarihten itibaren ödenmemekte idi. Durumu ele alan İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası idare heyeti gerek hükümet ve gerekse işverenle yaptığı temaslar neticesinde 1 Ocak 957 tarihinden itibaren işçinin istirahatli anlarındaki hafta tatili yevmiyeleri ödenmeğe başlanmış olup geçen günlere ait hafta tatili yevmiyelerini de 1 Ocak 957 istihkak paraları ile ödemeğe karar vermiştir. Bu vesile ile de bu dâva halledilmiş bulunmaktadır.

CAM-İŞ: Umum Müdür Sayın Dr. Şahap Kocatopçunun bu husustaki alâkasından dolayı kendisine teşekkürü vicdanî bir borç bilir.

Askere gidenlere ikramiye verildi

956 senesinin nihayetine doğru muvazzaf askerliğine alınan işçi arkadaşlarımıza sene nihayetinde verilen ikramiyelerden istifade etmeleri için İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası idare heyeti, Umum Müdür Dr. Şahap Kocatopçuya müracaat etmiştir. Sendikanın bu teklifini Umum Müdür makûl karşılayarak, askere giden ondört işçi arkadaşımıza yarımşar maaş ikramiye alınmıştır, ikramiyeden istifade eden işçi arkadaşlarımız şunlardır: 380 Mustafa Özdemir, 666 Mecit Kılıç, 668 Ahmet Tanay, 186 Hasan Arıkkaş, 635 Demircan Aydoğan, 923 Şakir Tanaydın, 1301 Erdoğan Çakmak, 360 Hasan Ardiç, 1311 Niyazi Mutlu, 1022 Necati Özer, 1367 Uzunyılmaz, 386 İsmail Alİrfan Manav, 250 Ahmet tınay ve 692 Cemal Sütçü

CAM-İŞ: Umum Müdürün bu yakın alâkasından dolayı kendisine teşekkürü bir borç bilir.

İKRAMİYENİN VERİLMESİ İŞÇİLERİMİZİ SEVİNDİRDİ

956 senesi nihayetinde müessesemiz Devlet Sektörüne uyarak kendi branşında çalışan işçilere birer maaş ikramiye vermesi dolayısı ile İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası aşağıdaki tebrik yazısını yazmıştır.

Türkiye Şişe ve Cam Fabrikası A. Ş. İdare Meclisi Reisliğine
İstanbul

Muhterem meclisi idarenizin ve Sayın Umum Müdürümüz Dr. Şahap Kocatopçunun asil düşünceleri neticesi tarafınızca alınan bir kararla Paşabahçede kurulu Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları işçileri ve mensuplarına lütfettiğiniz bir maaş tutarındaki ikramiye dolayısı ile cam işçileri adına sizlere bu alicenap kararınızdan mütevellit en derin teşekkürlerimizi sunarız.

Bu arada akort çalışan işçilerimizin tabiî bir dileğini de bilvesile arz etmeği faydalı bulmaktayız.

Şöyleki: İktisadî devlet teşekküllerine bağlı işçilerin 6772 sayılı kanun hükümleri iktizası aldıkları ikramiyelerin tevzii tatbikatında akort kaydı malûmunuz olup her sahada devlet sektörü ile mütesaffiyen haklarımızı teslim etmek alicenaplığını gösteren idare meclisinizin ileride lûtfedeceğiniz ikramiyelerimizin tevzii meyanında akort çalışan işçilerimizin mezkûr dileğinin nazarı dikkate alacağınıza şimdiden kani bulunuyor ve bu vesile ile en derin hürmet ve saygılarımızı arz ediyoruz.

Genel Sekreter
Cemil Gider

Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası İdare Heyeti Başkanı
Lûtfü Ak

MOZAYİK FABRİKASINA

Mozayik ve Seramik Cam Fabrikası İşçileri ikramiye ve yemek vermesi dolayısı ile İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası aşağıdaki teşekkür yazısını yazmıştır.

Mozayik ve Seramik Cam Fabrikası Müdürlüğüne
Söğütlü Çeşme So. No. Bilâ
Galata
İstanbul

Sendikamız temsilcileri

(Devamı 2 cide)

PAŞABAHÇEDE UCUZLUK SAĞLANIYOR

Birçok işçi sermayesiyle teşekkül ederek faaliyete geçen İstanbul Birlik T. A. Ş. pek yakın bir zamanda Paşabahçe'de de bir şube açacaktır. Böylece Paşabahçe halk ve işçileri ucuz fiatla giyecek ve gıda maddelerini buradan temin ede bileceklerdir.

Ortak olmak isteyen bütün vatandaşlar şubeye müracaat edebilirler.

Sigortanın ödemediği ilk üç günlük yevmiye

SENDİKA HASTA İŞÇİLERE BU ÖDENEKLERİ MUNTAZAMAN VERİYOR

İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası, üyelerine yapmakta olduğu sosyal yardımlar meyanında beş günden onaltı güne kadar istirahat alan bir üyeye sigortanın ödemediği ilk üç gün bedeli Sendikamız tarafından ödenmektedir.

Bazı üyelerimiz istirahat günleri bitmeden sendika veznesine müracaat ederek hasta paralarını almak tadırlar.

İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası durumu incelemiş ve vardığı neticede bazı işçilerimiz sendikadan istirahat paralarını aldıktan sonra tekrar viziteye çıkıp istirahat almakta ve ikinci defa hasta parası ödenmekte olduğunu tesbit etmiştir.

Alınan bir karar gereğince istirahate çıkan işçilerimizin hasta paraları istirahatleri bittiği tarihten sonra ödenecektir. İşçi üyelerimizin buna göre hareket etmesini rica ederiz.

Cam fabrikalarında yapılan kontroller fayda sağladı

Kartaltepe fabrikasında üç aydanberi yapılmıyan noksanlar için Bölgenin dikkati çekildi

İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası şubelerini teftiş etmiştir. Kartaltepe de kurulu Cevdet Donat ve Şürekâsına ait Cam fabrikasını ziyaret eden sendika idare heyeti işçi mümessilleri ile uzun bir görüşme yapmıştır. Bu görüşmede bilhassa işçilerin dert ve dilekleri üzerinde durulmuştur. Bundan üç ay kadar evvel Bölge Çalışma Müdürlüğü müfettişi tarafından tesbit edilen noksanlıkların bir ay zarfında tamamlanması için zabıt tutulmuştu. Müfettişin huzurunda işveren Cevdet Donat noksanlıkların tamamlanacağına söz vermişti. Aradan üç ay kadar bir müddet geçtiği halde işçilerin tek bir arzusu yerine getirilmemiştir. Meseleyi tekrar ele alan sendika idare heyeti, durumu bir raporla Bölge Çalışma Müdürlüğüne bildirmiştir. Bölge Çalışma Müdürlüğünün alâkasını sabırsızlıkla beklemekteyiz.

Cibalide kurulu Hasan Ekin Cam Fabrikasını ziyaret eden Merkez Sendika idare heyeti, Şube idare heyeti ile görüşmüştür. Bu görüşmede şubenin ihtiyaçları ve işçilerin dertleri tespit edilmiştir. Uzun bir duraklamadan sonra faaliyete geçen Hasan Ekin

(Devamı 2 cide)

Askerî tatbikata gidenlere yardım

Müessesemiz işçilerinden Alacakurt tatbikatına iştirak eden ve otuz beş gün kadar Ordumuz saflarında ihtiyatlık askerliğini ifa eden işçi arkadaşlarımızın aileleri sendikamıza müracaat ederek kendilerine müessesece bir yardım yapılmasını istemişlerdir. İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası idare heyeti işçilerin bu dileklerini Umum Müdüre arzetmiştir. Umum Müdür Dr. Şahap Kocatopçu sendikanın bu teklifini uygun karşılamıştır. İhtiyat askerliğine alınan işçi arkadaşlarımıza Müessesece yardım yapılmıştır.

Çizme mevzuu da halledildi

Finisaj işçilerinin, çizme mevzuu Teknik Müşavir Fethi Arman'a intikal ettirildiğini CAM-İŞ'in bundan evvelki sayısında yazmıştık. Uzun görüşme ve müşavereden sonra durum umum müdür Dr. Şahap Kocatopçuya intikal etmiştir. Sendika Başkanı ve İşçi Baş Mümessili Sendikamız Genel Sekreteri işverenlerden Umum Müdür ve Fethi Arman dahil olmak üzere bizzat Finisaj servisine gidilerek iscilerin istekleri yerinde görülmüştür. Varılan karara göre finisaj işçilerine birer çift tak tak verilecek ve bunun haricinde de su bidonlarını temizliyen işçilere üç cift cizme verilecektir. Böylecede bu dâva halledilmiş olacaktır.

Çubuklu cam işçileri ücret zammı için ihtilâf çıkardı

BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜNDEN BİR AN EVVEL MUAMELENİN TEKEMMÜLÜNÜ İSTİYORUZ

Çubukluda kurulu İbrahim Polat ve Ortakları Kol. Sti. Cam Fabrikasında calışan işçilerin İstanbul Sise ve Cam Sanayii İşçileri Merkez Sendikasına yaptıkları imzalı müracaatları ile saat ücretlerine yüzde elli akort tarifelerine yüzde otuz zam yapılması icin toplulukla is ihtilâfı cıkarmışlardı Merkez Sendika idare heyeti üyelerin bu dileklerini inceliyerek 9.1.957 tarihinde Cubuklu cam fabrikası işcilerinin haklarını aramak ici ntoplulukla is ihtilâfı cıkarmışlardır. Merkez Sendikanın işverene yazdığı bir yazıya karşı kanunî müddet icinde randövi vererek 18 Ocak 957 Cuma günü saat 11 de işyerine çağırmıştır. Merkez Sendika idarecileri işveren le yaptıkları görüşmede işçilerin zam hususundaki teklifini red etmiştir. Buna sebep kâr yapmadığını ileri sürmüştür. Merkez Sendikacıları ise işçilerin istek lerinde ısrarla durmuşlardır. Uzlaşma hasıl olmadığından zabıt tutulmuş olup ihtilâf Bölge Çalışma Md.

(Devamı 2 nci sayfada)

AYDA BİR:

NE HABER? NE HABER?

CAM-İŞ Gazetemizin bundan evvelki sayılarında çıkan Ne Haber? Ne Haber? yazımız okuyucularımız arasında iyi intiba uyandırdığından gazetemizin bu sayısında da Ne Haberi koymağa karar verdik.

Bundan evvelki sayılarımızda bir çok mevzulara temas etmiştim. Bu ana mevzuların bazıları tahakkuk safhasına intikal etmiş ve bazıları da gelmez ve bitmez aylara kalmıştır.

S — 957 senesi geldi çok şükür, edindiğimiz malûmata göre Müessese tahminlerin fevkinde kâr yaptı. Bizlere bir şey yok mu?

C — Nasırlı eller sayesinde günden güne yükselme payesine erişen müessese elemanlarının nasırlı elleri unutmıyacaklarına kaniiz.

S — Mevsim kış mevsimi, aylardan ocak ayı, kışın en şiddetli zamanı, bizlere hâlâ çizme ve avcı yeleği verilmemiştir. Verilip verilmiyeceğinden de malûmatınız yok mu?

C — Bu ayları bilmiyen cahil dahi yok, değilki sizin amirleriniz, herhalde onların evlerinde kalörifer, dairelerinde de soba ve kalörifer mevcuttur. Onun için soğuk hissetmiyorlar, sizleri de unutmuş oldular. Yazın verirlerse kendilerine bayram hediyesi olarak verirsiniz.

S — Ben müessesenin on iki senelik bir işçisiyim, vazifem yazıcılık. Aldığım ücret cüz'î bir para, oturduğum yer Kadıköy-Feneryolu, her gün bir iki lira yol parası vermekteyim. Ne çareki Ev kendimin. Çocuklarım ancak kendi evimde rahat edebiliyorlar. Bunun içinde Boğaziçine taşınamıyorum. Müessesemiz memurları için büyük bir otobüs aldı. Memur arkadaşlarımız bindikten sonra da arabada üç beş kişilik boş yer kalıyor benim de istifade etmem için müracaat etti isem de aldığım cevap beni üzdü. "Sen işçisin, arabaya binenler muhakkak memur olmalı. Bunun için binemezsin" dediler. İşte bu cevap beni çok üzdü.

C — Alınan araba senin ve senin arkadaşlarının çalışmaları ile alınmıştır. Sana bu cevabı veren idare âmiri bunu idrak edecek durumdadır. Amma Demokraside işçi ile memurun vazifede işlerinin ayrıldığını diğer insanî hususlarda bütün haklara hepimizin sahip olduğunu unutsa gerek.

S — Piyasada çalışan üflemeci arkadaşlarımız onbeş yirmi lira kazanıyor, fıskacıları ise oniki on üç lira kazanıyor. Bizim sanayi daha üstün ve kaliteli olmasına rağmen bizler yarısını dahi almıyoruz. Bizim halimiz ne olacak?

C — Bizde randıman istenir sanatkâr aranır, ahlâk ve devam aranır. Fakat paraya önem verilmez, çünkü kendileri senebaşında fazla zamalamazlar. Hayırlısı olsun gelecek sayıda başka mevzuları ele alacağız.

Habercibaşı

Gazojen servisinde çalışma

1480 DERECEİ HARARETTEKİ FIRINLARDA HAM MADDE MADEN HALİNE GETİRİLİR

Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikasının bütün servislerinin fotoğraf ve yazılarla tanıtmak gayesiyle faaliyete geçtik.

Bugün, memleket iktisadiyatında mühi mroller oynayan züccaciye eşyasının nasırlı ellerle nasıl meydana getirildiğini izah edeceğiz. Şimdi de ham maddeyi hazırlayıp modern haline getiren gazojen işçilerinin durumlarını gözden geçirelim.

Bu serviste altmış beş işçi, bir ustabaşı ve üç tane de posta başı vardır. Umumi şefi ve usta başısı teknisyen Fazlı Çetinkayadır. Fazlı Çetinkaya'nın Gazojen servisine intisabından sonra, buradaki çalışma şartları ve işçinin prim faktörlerinde mühim denecek kadar değişiklikler yapılmıştır. Postabaşılar vardiye tutmakta olup yalnız kendi vardiyelerinden mesuldürler. Postabaşılar Yahya Kayay, Hilmi Öztürk ve Emin Sayan adlarında işçilikten bu mertebeye yükselmiş şahıslardır.

Günde 60-70 ton kömürü fırınlara aktarma yapmaktadırlar. Bir fırının hararet derecesi asgari 1440 ile 1480 derecedir. Gazojen servisinde çalışan işçilerin azami saat ücreti yüz onbeş kuruş, asgari yetmiş kuruştur. Bu servis işçileri biraz da elemlidir. Çünkü 1953 ve 1954 senelerinde kaza neticesinde M. Ali Kabakçı, İdris Lökce ve Hasan Kaya adlarında üç arkadaşlarını kaybetmişlerdir. İşçi arkadaşlarından ayrıca dört kişi de emekliye ayrılmışlardır. İşçi arkadaşlarımızın islerinde hayırlı muvaffakiyetler temenni eder iyi ve şen günler dileriz.

Gazojen işçileri ustaları Nuri Etkinle işbaşında

Gazojen kömür postası işçileri bir arada

Gazojen Umumi Teknisyeni Fazlı Çetinkaya ve muavini Nuri Etkin makamında

Gozojen fırın işçileri fırına maden atarlarken görülüyor.

Kapatılan İşçi Federasyonu tekrar açıldı

SENDİKA İŞÇİLERİ MEMNUNLUKLARINI BELİRTTİ

Mahkeme kararı ile bir müddet evvel kapatılan Eskişehir Sakarya bölgesi işçi sendikaları federasyonu aynı mahkemeye yapılan itirazın kabulü üzerine tekrar faaliyete geçmistir. Eskişehir Sakarya İşçi Federasyonunun yeniden açılışı işçi muhitlerinde günün konusu olmuştur.

İstanbulda otuz küsur sendikayı temsil eden İstanbul İşçi Sendikaları Birliğinin ikinci başkanı Cemil Sermiyasoğlu bu mevzuda şunları söylemiştir:

"— Sakarya İşçi Federasyonunun, kapanma kararını veren mahkeme tarafından tekrar açılışı dikkate şayandır. Hâdise gösteriyor ki, bir tevhidi içtihad kararı zaruridir. Bu içtihad kararı sendikaların istikbalini tayin edecektir.

B. M. Meclisine getirilen sendikalar kanun tasarısının bir an evvel kanunlaşmasının ne kadar lüzumlu olduğunu son hâdiseler ortaya koymuştur. Türk adliyesinin âdil kararı ile tekrar çalışmasına müsaade edilen Sakarya İşçi Federasyonunun açılısı hepimizi sevindirmiştir."

Müstakil İşçi Sendikaları birliği genel sekreteri Şaban Yıldız fikirlerini şöyle anlatmıştır:

"— Bir müddet önce mahkeme kararı ile kapatılan Eskişehir İşçi Federasyonunun aynı mahkemenin ikinci bir kararı ile tekrar açılmasına müsaade edilmesi bizleri çok sevindirmiştir. Ancak şimdiki durumda Adana mahkemesinin güney işçi federasyonu aleyhinde verdiği kararla Eskişehir mahkemesinin İşçi Federasyonu lehinde verdiği kararlar tahminime göre tevhidi içtihad kararına yol açacaktır. Tevhidi içtihad kararı Eskişehir mahkemesinin verdiği kararı tasdik ederse ortada mesele kalmaz. İşçi birlikleri huzur içinde çalışmalarına devam ederler. Aleyhteki kararı tasdik ederse Türkiyede halen faaliyette bulunan 11 sendikalar birliğinin kapatılması bir gün, bir saat meselesi haline gelecektir. Bu hâdiseler bize gösteriyor ki yeni sendikalar kanununun çıkarılmasından başka çıkar yol yoktur."

Istanbul Tekstil ve Tekstil Sendikaları Federasyonu başkanı Bahir Ersoy de miştir ki:

"— Merkezi Adana olan güney iş federasyonu ile Çukurova İşçi Sendikaları birliklerini takiben Eskişehir Sakarya iş federasyonunun kapatılması bizleri çok üzmüştür. Sakarya iş federasyonunun kapatılmasına karar veren mahkeme, mezkûr federasyonun itirazını müsbet karşılayarak faaliyetine devam etmesine izin vermekle, sendika mevzuunda Türk adaletinin hassasiyetini göstermiştir. Biz gerek kanun vaz'ının mevcud kanunlara daha ideal istikamet vermesini, gerek tatbikçilerin hukukaidelerine hassasiyet göskun örf, âdet haline gelen termesini candan, gönülden arzu ediyoruz.

1947 den bu yana işçi birlik ve teşekküllerinin yaşamalarına imkân verilmesi, hukukî birer varlık olarak devlet tarafından tanındıklarını ortaya koyar. Tatbikatta bazı aksaklıklar görülse de Eskişehirdeki hareketin inkişafı sendikalar ufkunda yeni pırıltılar belirmesine imkân vermiştir."

Çubuklu cam işçileri

(Baştarafı 1 inci sayfada)

lüğüne intikal etmiştir. Bölge Çalışma Müdürlüğü tarafından bir an evvel bir neticeye varılacağına kani bulunuyoruz.

Yine bu meyanda işçilerin almakta oldukları primlerin işveren tarafından kesildiğini bundan evvelki CAM-İŞ gazetemizde yazmıştık. İşçilerin primlerinin verilmesi için Merkez Sendika kanunî yollara baş vurmuştur. Bu vesile ile Çubuklu Cam Fabrikası aleyhinde dâva açmıştır. Açılan dâvaya bugünlerde bakılacaktır.

Petrol - İş Sendikası 8 inci şubeyi açtı

İSKENDERUN AKARYAKIT İŞÇİLERİ DE BU SENDİKAYA KATILDI

İskenderun Akaryakıt İşçileri Sendikası kendi kendini feshetmiş ve Türkiye Petrol İşçileri Sendikasına bir şube olarak iltihaka karar vermiştir.

Memleket çapında bir işçi teşekkülü olmak için çalışan Petrol-İş'in sekizinci şubesi bu suretle İskenderunda kurulmuş olmaktadır.

Petrol-İş'in başkanı kendisiyle görüşen arkadaşımıza şunları anlatmıştır:

"— Bugün ona yakın yabancı firma memleketimizin mühim bir kısmında akaryakıt sondajları yapmak için hükûmetimizden izin almıştır - gayemiz bu iş yerlerinde çalışacak Türk işçisinin ortak menfaatini bir çatı altında müdafaa etmektir. Büyük bir teşkilâtlanma hamlesine girişmiş bulunan sendikamız bugüne kadar 7 şube açmıştır. Sekizincisini de İskenderunda açmış oluyoruz."

Cam fabrikasında yapılan kontroller fayda sağladı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Cam Fabrikası büyük bir hamle ile çalışmaktadır. İşçilerin çalışmasından ve verdikleri imalâttan işverende fazlası ile memnun bir durumdadır. İşçilerin bazı ufak tefek ihtiyaçları da tesbit edilerek şube idare heyeti tarafından işverenle görüşülecek ve karara bağlanamıyan mevzular Merkez Sendika idare heyetine bildirilecektir.

Topkapıda kurulu Seramik ve Mozayik Cam Fabrikasını ziyaret eden idare heyetimiz işçi mümessilleri ile ve işçi temsilcileri ile görüşmüştür. İşveren tarafından sene başından itibaren verilen yemekden ve aldıkları ikramiyelerden (az olmasına rağmen) gayet memnun bir durumdalar bu ziyaretler de işçilerin bir çok dertleri görüşülmüştür.

İKRAMİYELERİN VERİLMESİ İŞÇİLERİMİZİ SEVİNDİRDİ

(Baştarafı 1 inci sayfada)

ile son defa makamınızda yapılan işçi ve işveren münasebetlerinin teessüsü zımmındaki görüşmede Topkapıda kurulu fabrikanız işçileri ve sendikamız azaları personele yemek ve ikramiye verilmesi hususundaki teklifimize mukabil vait buyurduğunuz husısların kısmı azamisini tatbik etmeniz azalarımızı, bilvesile sendikamızı ziyadesi ile memnun etmiştir.

Cam Sanayii ile alâkalı piyasa fabrikaları arasında güzel bir örnek teşkil eden yemek ve ikramiye tevzii gibi sosyal düşüncelerimiz ciddi münasebetleri gelişmesinde en büyük bir âmil olmuştur. Bu vesile ile sizlere en derin teşekkür ve hürmetlerimizi arz ederiz.

Genel Sekreter
Cemil Gider

İst. Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası Başkanı
Lütfü Ak

BİRKAÇ ATA SÖZÜ

ŞAFAKLA BERABER KALKAN, DÜNYANIN NASIL UYANDIĞINI GÖRÜR. TEMBELLERE BU SAADET NASİB OLAMAZ.

İKTİBASLAR:

SENDİKA HÜRRİYETİ

(Bizde ve Başka Memleketlerde)

Dr. Cahit TALAS

I. Toplantılar ve gösteri yürüyüşleri hakkındaki 6761 sayılı kanunun çıkmasından ve Sendikalar Kanununun 8. ci maddesinin yeni tatbikatının başlamasın- sendikaların faaliyetleri ve dan sonra, memleketimizde gelişmeleri durmuştur. Şimdi bir geriye doğru gidis hareketi içine girmiş bulunuyorlar. Bu üzülecek ve üzerinde düsünülecek bir hâdisedir. Müesseseler kolay kurulmuyor. Zahmetler, fedakârlıklar lüzumlu oluyor. Fakat didinilerek kurulanları, yerleşenleri ve gelişmek istidadında olanları da bazan köstekleyici yeni mevzuatla, bazan da mevcut kanunlar içinde birden bire keşfedilen yeni hükümlerle işlemez hale sokmak veya büsbütün ortadan kaldırmak memlekete ne kazandırıyor? Bütün mesele bu kazancı ölçmekte.

Forum müteaddit defalar sendikaların (birlik federasyon ve konfederasyonlar dahil) fayda ve lüzumu üzerinde görüşünü belirtti. Sendikasız demokrasi olamıyacağını, sendikaların demokratik bir siyasî rejimin vazgeçilmez bir müessesesi olduğu fikrini ısrarla savundu; Son aylarda beliren, sendikalar kanunun tatbikatının Türkiye sendikacılığı için bir darbe teşkil edeceğini göstermeye çalıştı; bu yeni tatbikat ile birlik ve federasyonların mevcudiyetlerinin tehlikeye girdiğini yazdı. Çalışma Bakanlığı halen mahkemelere müracaat ederek hemen bütün sendika birliklerinin kapatılmasını talep edebilir. Filhakika şimdi bu müracaatlar başlamış bulunuyor. Çukurova bölgesinde iki birlik mahkeme kararı ile kapatıldı. Basın bu olay üzerinde hiç durmadı. Halbuki mesele bizce, hiç olmazsa üniversite muhtariyeti kadar mühimdir.

Kanunun metninin böyle bir tatbikata müsait bulunduğunu kabul edelim. Bu takdirde gerekirdi ki, sendika birliklerinin bütün demokratik memleketlerde olduğu gibi serbest olarak kurulabilmeleri için Sendikalar Kanununun 8 ci maddesinin lüzumlu tadiline tevessül edilsin. Böyle bir hazırlıktan hiç olmazsa biz haberdar değiliz.

II. Eğer Türkiye sendikacılığının hakikaten inkişafını arzu ediyorsak sendikalarla ilgili mevzuatımızın daha liberal ve yapıcı bir görüşten hareket ederek tadil edilmesinde zaruret vardır. Hususî teşebbüsü hâkim kılmaya çalışan bir iktisadî sistem içinde, sendikaların lüzumu üzerinde ısrar etmek mânasızdır. Çünkü böyle bir iktisadî sistemde hususile esndikalar, işçiye esit müzakere kudreti sağlar ve millî gelirin adil bir şekilde dağılmasında müessir olurlar.

Aşağıda Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı tarafından hazırlanmış bulunan ve Mc Nair Raporu adile anılan dokümana dayanarak sendika hürriyetinin muhtelif veçhelerini ve başka memleketlerdeki tatbikatı mevzuatımızla mukayese ederek belirtmeğe çalışacağız. Bu mukayesenin gereken değişiklikler hakkında aydınlatıcı yolu göstere bileceğini zannediyoruz.

I. Kuruluş. — Serbest olarak ve önceden müsadeye tâbi olmaksızın kurulma, sendika hürriyetinin ilk şartıdır. Bu prensip bütün memleketlerde kabul edilmiştir. Yalnız Irak, Lübkımından ilgili makamlara nan ve Suriyede tescil bakabul veya red hakkı tanınmıştır. Memleketimizde de ön müsaade sistemi yoktur. Ancak toplantılar ve gösteri yürüyüşleri hakkındaki 27 Haziran 1956 tarihli kanunun 16 ncı maddesi, diğer cemiyetler gibi sendikaların da nizamnamelerinin tadilini ve yeni kurulacak sendikaların nizamnamelerini Devlet Şurasının tastikine tâbi kılmıştır. Bu, önceden müsaadeye lüzum olmaksızın teşekkül hürriyetinden uzaklasmayı ifade eder.

II. Herkesin sendika kurma hakkı. — Müşterek ekonomik ve sosyal menfaatlerini korumak için herkesin sendika kurmaya hakkı olmalıdır. Bu mevzuda muhtelif memleketlerin durumu değişiktir. Bir kısım memleketlerde hiçbir tahdit yoktur. Birmanya, Kanada, Finlandiya. Batı Almanya, Macaristan, Hindistan, İsrail, İtalya, vesaire gibi. Bazı memleketlerde yabancılarla ilgili takyitler ve yasaklar vardır. İran, Irak, Kolombiya ve Panamada durum böyledir. Bir çok memleketlerde bir meslеğe mensup olmıyanlar ve mesleklerini fiilen icra etmeyenler sendika kuramıyacakları gibi bir sendikaya da üye olamazlar. Avustralya, Brezilya, Şili, Kolombiya, Mısır, Fransa, Irak, Lübnan, Yeni Zelanda, Suriye, Venezuella, vesaire bu kategoriye dahildir. Ziraat işçileri bu kısım memleketlerde ve meselâ İran, Irak, Lübnan, Suriye, Şili ve Salvadorda sendika kurmak ve bir sendikaya üye olmak hakkından mahrumdurlar.

Bir kısım memleketlerde âmme işlerinde çalışan müstahdemler sendika kuramazlar, Şili, Peru, Portekiz, Çin, Küba, Venezuella Lübnan, Panama ve İranda olduğu gibi. Buna mukabil pek çok memleket hususî sektör ile âmme sektörü müstahdemleri arasında hiç bir tefrik yapmamaktadır. Bunlar arasında Avustralya, Belçika, Birmanya, Kanada, Fransa, Finlandiya, Danimarka, Batı Almanya, İsrail, İtalya, Norveç, Hollanda ve Pakistanı saymak mümkündür.

Bu mevzuda memleketimizin durumunu kısaca belirtelim. 1947 tarihli sendikalar kanunu, yalnız İş Ka-

(Devamı 4 üncü sayfada)

Paşabahçe Dispanserine röntgen makinası lâzım

Yazan: Fethi ÜNAL

Bundan beş altı sene evvel Paşabahçe Dispanserine bir rontgen makinası gelmişti. Bilinmeyen sebepler yüzünden buradan alınarak Eyüp İşçi Sigortaları Dispanserine gönderildi. Halbuki böyle bir cihazın bu dispansere çok elzem olduğunu bilmiyen yoktur. Lâkin biz yine bu cihazın gerek işçi kardeşlerimiz için, gerekse Sigortanın ne gibi zararlara girdiğini bir defa daha izah etmeye çalışacağız.

Bir defa bir işçi iç hastalıklardan şikâyetçi oldumu muayeneyi yapan doktor tabiatiyle İstanbul hastanelerine göndermeye lüzum görüyor ve gönderiyor. İşçi tabiatiyle işini bırakıp gidiyor. Gittiği yerde derhal bu iş olmuyor.

Zaten gittiği hastahanenin cihazı ihtiyacı karşılayacak halde olmadığından başka bir yerde filmini çektirmek üzere gönderiyor, tabiî bir günde bu iş olmaz. Çünkü hasta sabahleyin filime çıkacak gibi hazırlıklı olmadığından ikinci gün tekrar gitmek mecburiyetinde. İkinci gün gider filim çektirir. Bir gün veyahut iki gün sonra filmini alır. Doktoruna getirir. Bu işçi her gittiği gün için hiç denecek kadar ücret alır. 80 kuruş kadar bir şey. Halbuki o işçi beş gün kaybetmiştir. Malî durumu zaten bozuk olan işçi, o ay daha zor duruma düşer.

Gelelim Sigorta zararlarına. Sigorta işçiye gidip gelme ücreti verir, ayrıca film için bir sürü para öder. Verdiği bir şey değil. İşçiyi yani Sigortalıyı memnun edemez. Çünkü memnun olacak durum yok.

Bir defa Paşabahçe İşçi Sigortaları Hastahanesine bağlı sigortalı (5000) işçi vardır. Öyle zamanlar oluyorki bir doktor 70 hastaya bakmağa mecbur kalıyor. abiatiyle hastalığın tam teşhisini koyamıyor. Koyamadığı içindir ki, hastanın hastalığı ilerliyor. Önüne geçilmez bir hal alıyor. Ve icabında işçinin hayatına bile mâloluyor. Teşkilâtın tam olmamasından, hem bizlere yazık hem de sigortaya yazık. Böyle hayatına mâlolmuş bir çok arkadaş gösterebiliriz. Bundan iki ay evvel kıymetli sendikacı arkadaşlarımızdan Nevzat Şeker Ankaraya gittiğinde bu mevzuu bilhassa takip etmisti. Aldığı cevap hali hazırda rontgen makinesi bulunmadığını eğer bizler böyle bir şey bulabilirsek derhal alınacağı beyan edilmiştir. Halbuki bugün İşçi Sigortaları Kurumu Çalışma Bakanlığı emrinde bir teşekkül olduğunu bilerek, acaba sayın Calışma Vekilimiz işçi evlâtlarının hayatî ehemmiyette bulunan bu cihazlardan ihtiyaca göre getirtemezler mi? Yerimizin tam tesekküllü hastahanelere çok uzak olması dolayısiyle bu ricamızın kabulünü dileriz.

İki Meb'usun hazırladığı Sendikalar Kanunu lâyihası

21 maddelik teklifte üye olmayı önleyen hükümler kaldırıldı

ANKARA — Bursa Milletvekili Sabahattin Çıracıoğlu ve Kocaeli Milletvekili Turan Güneş, bugün bir basın toplantısı yaparak, 5018 sayılı işçi ve işveren sendikaları ile sendika birlikleri kanununun maddelerinin tâdiline ve kaldırılmasına dair hazırlamış oldukları kanun teklifi hakkında basına izahat vermişlerdir. Sabahattin Çıracıoğlu beyanatında şunları söylemiştir: "Çalışma Bakanı birkaç gün evvel Eskişehirdeki demiryolları işçi sendikasının kongresinde, sendikacılığın geri kalmasının sebeblerini, yürürlükte olan kanunun kifayetsizliklerine atfetmekte, sendikalara geniş faaliyet imkânları sağlanacağını söylemektedir.

Bu son beyanattan önce cereyan ede nhâdiselere bir göz atalım: Çalışma Bakanlığı birliklerin kuruluşunun kanuna uygun olduğunu, senelerce kabul ettikten sonra, Çalışma Bakanının bazı beyanatı ile aynı birliklerin kanuna aykırı şekilde kurulduğunu iddia etmesi, çok garip karşılanan beyanat olarak hatırlanmaktadır. Bundan sonra Bakanın arzu ettiği gibi bazı birlikler teker teker kapatıldılar. Geçen hâdiselerle, Çalışma Bakanının demiryolları işçileri kongresindeki vaidkâr konuşması arasında dikkate değer tezatlar mevcuttur. Bu son konuşma, sendikalara karşı önceden girişilen hareketleri mazur gösteremez. Hükûmetin vazifesi birliklerin kapatılmasından çok önce kendisinin de şikâyet ettiği kanunu tâdil etmek olmalıydı. Bu yapılmadan birliklerin kapatılması işçi umumî efkârında telâfisi çok güç bir üzüntü ile karşılanmıştır.

Sendika hürriyetinin başlıca fert ve âmme hürriyetleri arasında yer aldığına ve diğer ana hürriyetler gibi demokratik rejime sıkı sıkıyo bağlı bulunduğuna inandığımız için, 1947 yılında demokrasinin tatbikat tereddütleri içinde tedvin olunan ve halen yürürlükte tutulan bu kanunun tâdil teklifini meclise sunuyoruz. Bu teklif ile Sendikalara mevzuat çerçevesi içinde hür faaliyetler ve gelişmeler tanınmasını talep ediyoruz."

Kocaeli Milletvekili Turan Güneş de bu teklif hususunda kısaca şöyle demiştir:

Verdiği beyanatlarda sendikalara Çalışma Bakanının bu kanun teklifinde hiç olmazsa Meclis müzakerelerinde güçlük çıkarmıyacağını ümid ederiz.

Biz geçen yıl sendikalara yaptığımız bir ziyarette, sendikalistlere verdiğimiz vaadi, bu kanun teklifi ile yerine getirmiş oluyoruz. Yine sendikalarla ilgili grev hakkı mevzuunda çalışmayı da bu temasımız da sendikalara vaad etmiştik. Çalışmalarımıza devam ediyoruz. Sendikacıların grev hakkındaki mütalâalarını da dikkate alacağımızı ve bunları beklediğimizi ifade etmek isterim."

Yeni kanun teklifi 21 maddeden müteşekkildir. Getirdiği yeni hükümler arasında işçi tarifi genişlemekte ve ikinci maddeye şu şekil verilmektedir: Bu kanuna göre bir iş mukavelesi gereğince ücret karşılığında başka bir şahıs hesabına çalışan kimse için işçi denir iş veren, bir iş mukavelesi geregince ücret karşılığında işçi çalıştıran kimsedir.

Bundan başka Sendikalara üye olmak için eski kanunda mevcut tahdidler kaldırılmakta ve üç sene fiilen işçi vasfı ile sendika azalığında bulunmuş kimselerin bir sendikaya intisap etmeleri serbest bırakmaktadır. Sendikaların çalışmaları da beşinci maddeye verilen yeni şekil ile daha büyük serbesti içindedir.

Kanun teklifi sendika, birlik, federasyon ve konfederasyonların teminat altına alınmasını ve kapatılmamasını temin edecek hükümleri de ihtiva etmektedir. Bu teşekküllerin kurulması için Sendika genel kurullarının eski kanunda üçte iki ekseriyet mecburiyeti bulunan hükmüne mukabil yeni maddede çoğunluk kararı kâfi gelmektedir.

Bundan başka işçisini sendika faaliyetinden alıkoymak isteyen işverene karşı da müeyyideler bulunmakta ve bu suçu işleyen işverenlerin 2000 liradan az olmamak üzere para cezası ile cezalandırılmaları derpiş olunmaktadır.

Bundan başka sendikalar hakkında verilecek kapatma kararları tahdit edilmektedir. Sendikalar için bir nevi teminat demek olan bu hükme göre, "suçun işlendiğine dair kuvvetli emareler mevcut olmadıkça" sendikaların faaliyetleri men edilemiyecek ve sorgu yargıcı faaliyetten men kararından sonra en geç

(Devamı 4 üncü sayfada)

SENDİKALARIN TEFTİŞİ

1950 yılından sonraki Çalışma Bakanlarının hemen hepsi, bakanlıklarının başlangıçlarında Sendikalar Kanununun islâha muhtaç olduğunu, bu maksadı temin için çalışmalara başlanılmış bulunduğunu muhtelif vesilelerle beyan ettiler. Bu çalışmalar yapıladursun, sendikalar icra organlarının arzularına göre hareket etmedikleri, bağımsızlıklarını, üyelerinin menfaatlerini meşru, kanunî, fakat resmî makamların hoşlarına gitmeyecek tarzda korumaya çalıştıkları zaman, mevcut Sendikalar Kanununun islâha muhtaç hükümleri karşılarına çıkarılır; makul olmıyan tefsirlere baş vurularak birliklerinin, federasyon ve konfederasyonlarının hukukî durumları münakaşa mevzuu yapılarak faaliyetleri felce uğratılmak istenir; muhtelif vesilelerle üstü kapalı olarak tehdit edilir, faydaları hakkında mensupları nezdinde şüpheler uyandırmaya çalışılır ve sonra sık sık teftiş ve murakabeye tabi tutulurlar. Ve bir gün bakarsınız, sendikalar kanununun **"dünyanın en ileri kanunlarından biri"** olduğu, "İngilterede dahi sendikaların memleketimizdeki serbestiye sahip bulunmadıkları" gibi sözler işitilir. Halbuki Sendikalar Kanununun 1947 yılında Büyük Millet Meclisinde müzakeresi sırasında muhtelif hatiplerin partileri adına ifade ettikleri fikirleri araştırmak zahmeti ihtiyar olunursa garip ve inandırıcı olmaktan uzak beyanlardan kolaylıkla içtinap olunabilir.

Bugün memleketimizde toplanma, cemiyet kurma ve tabiatile sendikalaşma hürriyeti çok geniş ölçüde tahdit edilmiştir. Cemiyet ve sendika kurma ve toplanma icra makamlarının ön müsaadesine tâbi tutulmuştur. Bu, hemen hiç bir demokrasi içinde mevcut olmayan bir sistemdir. Artık Türkiyede insanların en tabiî hakları olan ve Anayasamızda da tanınmış bulunan dernek kurma hakkı güçlükle işleyebilecek bir mekanizma içine alınmıştır.

Fakat mevcut derneklerin ve hususile sendikaların faaliyet gösterebilmeleri de kanunî takyitlere katılan idarî tahditlerle gittikçe güçleşmektedir. Sendikalar bakımından bu tahditler bilhassa sendikaların icra makamlarınca kontrol ve murakabesinde görülmektedir.

Sendikaların bağımsızlığı ve sendika hürriyeti ile bağdaşmıyan bir keyfiyet de icra makamlarının bu teşekküller üzerinde haiz olabilecekleri kontrol selâhiyetidir. Cemiyetler kanunu ve 1947 tarihli sendikalar kanunu bu selâhiyeti icra organlarına tanımaktadır. Bu selâhiyet hür ve bağımsız sendika ile telif olunamaz. Zira icra makamları haiz oldukları bu selâhiyeti sendikalar üzerine tazyik icra etmek için kullanabilirler ve tatbikatta da kullanmaktadırlar. Son zamanlarda sendikalar icra makamlarınca sık sık teftise tâbi tutulmaktadırlar. Bu hayret edilecek bir olay değildir. Ne zaman sendikalar icra makamlarının hoşlarına gitmeyecek faaliyetlerde bulunmuş ve hükûmetin bazı meselelerde malik olduğu görüşten ayrılmışlarsa teftiş ve kontroller sıklaşmıştır.

Başlangıçta, sendikacılığın çok yeni ve sendika liderlerinin kifayetsiz olduğu, ilk teessüs devrelerinde, yalnız öğretici ve teknik yardım mahiyetini taşıyan teftişler bir dereceye kadar kabul olunabilir. Fakat bu teftiş aslında bir müdahale ve gözdağı vermek maksadını gütmekte

(Devamı 4 üncü sayfada)

Temiz olmaya çalışmalıyız

Can'ın boğazdan, temizliğin de imandan geldiği herkesin bildiği bir gerçektir. Bu iki mevzu Atasözü olmakla beraber zamanımızda dahi realitenin inkâr edemiyeceği iki hakikattir.

a) Can boğazdan gelir:

Bir insan anatomisinin inkişafı bu anatomiyi meydana getiren hücrelerin gelişmesiyle olur. Vücudun ihtiyacı olan bir çok vitaminlerin alınamamasından önceleri anatomide meydana gelen bazı arazla başlar daha sonraları bu araz birer âfet halini alarak vücudu yok edebilirler. Bir vücudun bütün organlarıyla birlikte sağlam olması, bunla riçin gerekli vitaminlerin tedarik edilmesiyle olur.

b) Temizlik imandan gelir:

Modaya uyabilmek için şık ve temiz elbiseler giymek hiçbir şey ifade etmez. Herşeyden önce temiz kalplerle hareketlerimizi kotrol ederek temizliğe riayet etmeği kendimizde meleke hailne getirmeliyiz.

Fabrikamızın umumi temizliğini gözden geçirelim. Yemekhanemizden, yüz numaralarımıza kadar her yer temiz olduğu halde buraları kirletmekten çekinmiyoruz. Sağda, solda, duvarda yerde her zaman balgam görmekteyiz. İnsanlık sağlığını pervasızca tehdit eden en tehlikeli hastalıkların tükrük ve balgamla geçtiği aşikârdır. İnsanlar tükürdüklerini yalamazlar, fakat temizliyebilirler. Bu da ahlâk ve imanımızın şiarıdır.

TEMETTÜ İKRAMİYESİ İŞÇİLERE DE VERİLMELİDİR

Yazan: H. TÜRKAY

Okurlarım hatırlarlar ki, Çalışma Vekilimizin de hazır bulunduğu sendikamızın 25 Mart 56 umumî hey'et toplantısında işçi mümessilliğince divana verilen bir takrirle Fabrikamızın kuruluş ana nizamnamesinde senelik kârın % 5 i nisbetinde memur arkadaşlarımıza temettü namı altında ikramiye verilmekte olduğunu ancak geçmiş senelerde Müessesemiz kârlı duruma düşmediği için tatbik etmek imkânını bulamamış yalnız 1955 senesinde elde edilen kârın % 5 ini tam maaşa iblâğ etmek suretiyle memur arkadaşlarımızın faydalandığını memnuniyetle görmüş bulunuyoruz.

Takdir edersiniz ki, Müessesemiz 1935 senesinde kurulmuş ve mezkûr ana nizamnamede o günkü zihniyetinin mahsulü olup bugünkü demokratik anlayışı ile kabili telif değildir.

Bu itibarladırki hükümetimiz de iktisadî devlet teşekküllerinde ve devlet sektöründe de ayni hükmün 1952 senesinde Büyük Millet Meclisinden çıkardığı bir kanunla mezkûr iş yerlerinde çalışan işçilere de teşmil edilerek % 5 ten % 10 a çıkarılmış böylece bu hükmün antidemokratik olduğunu kabul ederek bugünkü zihniyet ve demokrasi anlayışına göre tadil edilmiş bulunmaktadır.

İşte hükümetin bu hareketini misal göstererek ayni maksatla, ayni gaye ile bir çatı altında çalışan biz işçileri de bu nimetlerden faydalanmasını istemek en tabii hakkımızdır.

Şunu da tebarüz ettirmek isterim ki, bu hakkı talep ederken hiç kimsenin haklarına tecavüz etmeyi, göz dikmeyi aklımızdan bile geçirmeyiz. Bütün arzularımız ve temennilerimiz iş yerimizde yeni bir anlayışın teessüs etmesinden başka bir şey değildir. Bunu gördüğümüz gün dünyanın en mes'ut kimseleri arasında kendimizi görmüş olacağız.

İşte yukarıdaki mülâhazalarla 1956 senesinin blânçolarındaki kârdan temettü namı altındaki nimetlerden biz işçilerin istifade ettirilmeleri hususunda sayın U. Müdürümüz, Şahap Kocatopçunun gayretlerini beklemekteyiz.

İKİ MEBUSUN HAZIRLADIĞI SENDİKALAR KANUNU LÂYİHASI

(Baştarafı 3 üncü sayfada)

bir hafta zarfında işi mahkemeye sevketmeye mecbur olacaktır.

Bundan başka teklifin 18 inci maddesine göre, sendikalar, sendika birlikleri, federasyonlar ve konfederasyonlar faaliyetlerinde 6761 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanunu hükümlerinden muaf olacaklardır."

SENDİKALARIN TEFTİŞİ

(Baştarafı 3 üncü sayfada)

ise sendikacılık, yani demokratik bir müessese tehlikede demektir.

Sendikaların yaşamaları ve gelişmeleri lâzımdır. Demokrasi prensiplerine sadık olduğunu iddia eden bir rejim hür ve bağımsız sendikacılığı yadırgıyamaz. Cemiyet ve sendikalarla ilgili mevzuatımızın bazı kaprislerin tatminine imkân vermeyecek şekilde tadili ve islâhı zarureti her gün biraz daha fazla hissedilmektedir. (Forum'dan)

KARTALTEPE İŞ İHTİLÂFI KARARA BAĞLANDI

Bundan bir sene kadar evvel Kartaltepede kurulu Cevdet Donat ve şürekâsına ait Cam fabrikasında çalışan işçilerin aldıkları yevmiye ile geçinemediklerini ileri sürerek çıkarmış oldukları toplulukla iş ihtilâfı nihayet İl Hakem Kurulu tarafından karara bağlanmıştır.

KARAR :

Gereğini düşünen kurul:

1 — Akort olarak çalışan işçilerin sekiz saat zarfında temin etmiş oldukları asgari bürüt yevmiye yeter derecede görüldüğünden bu hususta herhangi bir zamma mahal bulunmadığına.

2) — a) 16 yaşına kadar (16 yaş dahil) olan işçilerden günde 450 kuruştan aşağı yevmiye ve aylık ücret alanların ücretlerinin 450 kuruşa iblâğına.

b) 16 yaşından yukarı olan işçilerden günde 556 kuruştan aşağı yevmiye ve aylık ücret alanların ücretlerini 550 kuruşa iblağına,

c) Ağır işlerde çalışan işçilerden günde 650 kuruştan aşağı yevmiye ve aylık ücret alanların ücretlerinin 650 kuruşa iblâğına,

3 — Velâyet hakkını haiz, beraberce oturduğu ve bakmakla mükellef bulunduğu çocuk sahibi işçilere 15 yaşını bitirinceye kadar her çocuk başına beş liranın verilmesine.

4 — Bir övün yemek verilmesi hususundaki talebin reddine.

5 — Durmalarda, akort çalışanlara vasati akort verilmesi talebinin reddine.

6 — Verilen zammın talebi aşmamasına.

7 — Verilen bu kararın İl Hakem Kuruluna intikal tarihi olan 19.6.956 tarihinden itibaren mer'i ve muteber olmasına 13.12.956 günü ittifakla karar vermiştir.

SENDİKA HÜRRİYETİ

(Baştarafı 3 üncü sayfada)

nununun işçi ve işveren tarifi içine giren kimselere sendika kurma ve bir sendikaya üye olma hakkını tanımaktadır. Bu tarif fikir işçilerini kavramadığından bu kategoriye giren kimseler (Basın mesleğinde çalışanlar hariç) sendika kuramazlar. Bu ehemmiyetli bir tahdittir. Denilebilir ki fikir işçileri Cemiyetler Kanunu hükümleri dahilinde kalarak cemiyetler kurabilir ve menfaatlerini koruyabilirler. Fakat cemiyetlerin faaliyet sahaları kanunla tahdit edilmiştir Sendikalarınki kadar geniş değildir. Filhakika Cemiyetler Kanununun 15 ci maddesi, "Siyasî partilerden başka cemiyetler birden fazla mevzu ile uğraşamazlar" hükmünü koymuştur ki buna dayanılarak cemiyetlerin faaliyetleri geniş ölçüde kayıtlanabilir. Hele dar tefsir ve anlayıştan hareket olunursa bu faaliyet sahası büsbütün daraltılabilir.

III. Sendikaların serbest işleyişi ve faaliyetlerini tanzim hakkı. — İşçi ve işveren sendikaları nizamnamelerini, idarî yönetmeliklerini tanzim etmek, temsilcilerini serbest olarak seçmek, faaliyetlerini, ve programlarını nizamlamak hakkına malik olmalıdırlar. Amme makamları bu hakkı tahdit edici mahiyetteki müdahalelerden veya bu hakkın meşru istimalini köstteklemekten içtinap etmelidirler.

1. Nizamnamelerini ve idarî yönetmeliklerini tanzim hakkı. — Bu hak bir çok memleketlerde mevzuatla tanzim edilmiştir. Buna mukabil bir kısım memlekette de mevzuat bu konu ile meşgul olmamıştır. tamamile serbest bırakmıştır. Çoğunluğu teşkil eden memleketlerde sendikalar kendi iç işlerini ve faaliyetlerini serbest olarak tanzim etmek hakkını haizdirler. Mevzuatta mevcut bazı hükümler sırf şeklî bir mahiyet taşımaktadır. Avusturya, Belçika, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Batı Almanya, İzlanda, İrlanda. İsrail, İtalya, Meksika, Hollanda, Norveç, İsveç, İsviçre, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri, ilâh bir kategori içinde yer almaktadır. Bunların yanında bazı memleketlerde muhtelif şekillerde takyit ve tahditlere rastlanmaktadır. Meselâ Honduras, Kolombiya, Guatamala ve İranda nizamnamelerin tadil ve kabulünde, hususî aidatların tesbitinde, diğer bir teşekkül ile birleşmede, tasfiyede ve grev ve lokavtlarda talep edilen nisap mevzuatla tesbit olunmuştur. Bir kısım memleketlerde, ezcümle Mısır ve Suriyede mevzuatla sendikaların fonlarının sarf yerleri tahdit edilmiştir.

Berkay ailesine baş sağlığı

Çok feci bir kaza neticesinde vefat eden Türkiye Şişe v eCam Fabrikaları idare meclisi ikinci reisi Adnan Berkay'ın biricik kızı Işık Berkay'ın vefatı dolayısı ile İstanbul Şişe ve Cam Sanayii İşçileri Sendikası idare heyeti aşağıdaki baş sağlığı yazısını yazmıştır.

"Sayın Adnan Berkay, Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları Meclisi idare ikinci reisi - Türkiye İşbankası Bahçekapı Şubesi İstanbul -

Çok müessif bir kaza neticesi kerimeniz Işık Berkay'ın vefatı memleket çapında bir teessür vesilesi olduğu gibi biz Cam İşçilerini de büyük bir elem'e gark etmiştir.

Bu vesile ile Cam İşçileri adına size ve Berkay ailesine en derin taziyelerimizi bildirir Cenabı Haktan Berkay ailesine baş sağlığı ve Işık Berkay'a da Allahtan rahmet dileriz. Saygılarımızla.

Genel Sekreter
Cemil Gider
Sendika Başkanı
Lûtfü Ak

Kauçuk işçileri tanışma çayı

Lâstik ve Kauçuk Sanayii İşçileri Sendikası idare heyeti 26 Ocak Cumartesi günü saat 17 den 24 e kadar Aksaray Türkocağı salonunda bir tanışma çayı tertiplemişlerdir. Bu tanışma çayında, üyelerinden başka birçok sendika liderleri ve gazetecilerde hazır bulunmuşlardır. Program çok samimi bir hava içerisinde cereyan etmiştir.

Ocak ayında doğanlar

Ocak ayında doğanlar ekseriya zeki ve ferasetli olurlar. Yüz hatları düzgün ve çehreleri caziptir. Geniş yürekli ve ciddi oldukları gibi meşrepleri de oldukça samimidir. Bazıları, mağrur ve kibirlidirler. Söz, fikir ve hareketlerinin beğenilmesini istedikleri gibi, herşeyi kendi akıl ve mantıklarına göre muhakeme ederler.

Dostlarına karşı icabında her fedakârlıkta bulunabilirler. Bu ayda doğanların ekserisi mütecessis ve herşeye meraklı değildirler. Ancak kendilerini ilgilendiren meselelere alâka gösterirler. Sevgi hususunda gayet temkinli hareket ederler, fakat sevdiklerini de kolay kolay terketmezler.

Her şeyde azim ve sebat gösterdikleri için ekseriya bütün işlerinde muvaffak olurlar.